

## Végső búcsú Oláh Mihálytól

A város társadalmának őszinte, mély részvételével megtették el tegnap, szombaton délelőtt Hódmezővásárhelyen, a Kincses temetőben a 82 évesen, július 1-én elhunyt **Oláh Mihályt**, a Szocialista Hazáért Erdemrend és sok más, magas kitüntetés birtokosát, Hódmezővásárhely díszpolgárát. A forradalmi munkásmozgalom régi harcosát utolsó útjára elkísérte **Kiss Károly**, a SZOT alelnöke, **Gyárfás Mihály**, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, **dr. Ágoston József**, a Szakszervezetek Csongrád megyei tanácsának vezető titkára, **dr. Petrik István**, a megyei tanács általános elnökhelyettese, **dr. Szalontai**

**József**, a vásárhelyi városi pártbizottság első titkára, Csongrád megye és Hódmezővásárhely városi állami és társadalmi életének számos képviselője is.

A ravatalnál a városi tanács rendezőirodájának képviselője, **Rátkai Ödön** mondott gyászbeszédet. A hódmezővásárhelyi párt- és tömegszervezetek, valamint a városi tanács nevében **dr. Lehmann István** általános elnökhelyettes méltatta **Oláh Mihály** életútját.

A sírnál a megyei pártbizottság, valamint a szakszervezetek nevében **dr. Kovács Sándor**, az SZMT titkára vett végső búcsút **Oláh Mihálytól**.

## Elhunyt Szanka István

**Szanka István** határőr alezredes, a rőszkei határterelőhely parancsnoka, Szeged város tanácsának tagja, 52 éves korában váratlanul elhunyt. Szanka István a felszabadulás óta a fegyveres erők tagjaként teljesítette felelősségteljes munkáját. Kiemelkedő lelkiismeretes szakmai, társadalmi és közéleti munkájának elismeréséül a Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem kitüntetésben és több más magas elismerésben részesült.

Munkatársai, választói, beosztottai segítőkész, közvetlen emberi magatartásáért tisztelték, becsülték.

Hamvasztás utáni búcsúztatásáról később intézkedünk.

**BM határőrség kiskunhalasi kerületi parancsnoksága, Szeged megyei város tanácsa**

## Kerekasztal-beszélgetés

# Rokkantak helyzete, további feladatok

Az ENSZ XXXI. közgyűlése 1981-et a rokkantak évének nyilvánította, ugyanis Földünk lakói közül minden 10. személy valamilyen testi vagy szellemi fogyatékosságban szenved. Magyarország is csatlakozott az ENSZ határozatához, és a nemzeti bizottság a következőket fogalmazta meg felhívásában: Társadalmi céljaink között kiemelt helyet foglal el a halláskárosodott, a látásfogyatékos, a mozgáskorlátozott, az értelmi fogyatékos és idült beteg gyermekek, felnőttek és idős emberek társadalmi egyenlőségének mind teljesebb érvényesítése. E gondolatok jegyében, a megyei helyzetről és a feladatokról, kerekasztal-beszélgetés keretében mondták el tapasztalataikat és véleményüket azok közül néhányan, akik hivatásuk és munkájuk során a rokkantak érdekében kibontakozott társadalmi tenniakarás irányítói és szervezői: **Szabó G. László**, a megyei tanács elnökhelyettese, **dr. Végh Gyula**, a megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese, **dr. Michailovits Lehel**, a Mozgáskorlátozottak Csongrád megyei Egyesületének elnöke, **Suba Lajosné**, az SZMT Társadalombiztosítási Osztályának vezetője, **Ábrahám Illésné**, a néprfront megyei bizottságának munkatársa, **dr. Rózsa József**, a megyei tanács vb egészségügyi osztályának vezetője, **dr. Csányi Mátyás**, a megyei tanács vb munkaügyi osztályának vezetője és **Dohány Lászlóné dr.**, a megyei tanács vb egészségügyi osztályának csoportvezetője. **Lapunkat** **Bálint Gyula** képviselte.

**P. Gy.:** Milyen segítségre számíthatnak a rokkant emberek?

**Dr. V. Gy.:** A megyei párt-vb nemrégiben állást foglalt abban, hogy a rokkantak évi kapcsán kibontakozó széles körű társadalmi megmozdulást támogatni kell, és a szervezett keretek közt történő segítségnyújtást fejleszteni. Ezt a célt szolgálja a Mozgássérültek Csongrád megyei Egyesületének, mint érdekvédelmi szervezetnek a létrehozása. Rendkívül fontosnak tartjuk az emberi problémákkal való foglalkozást. A mozgássérültek egyesülete alakuló ülésén is számos olyan kérdés vetődött fel, amelyek a pártszervezetek figyelmébe ajánlhatók; a vb ugyanis felhívta a pártszerveket figyelmét, hogy támogassák az akcióprogramban foglaltak megvalósítását.

**Dr. M. L.:** Hogy milyen segítségre számíthatnak a rokkant emberek? Ezt egy mondatban nagyon nehéz megválaszolni. A legfontosabb feladatnak tartanánk, mely az életkörülmények javítását megelőzi, a rokkant emberek helyzetének felmérését. Pálvázat, vagy más érdemi felmérés keretében szükség lenne tájékozódni a munkába állítás lehetőségeiről is. Csak ezt követően gondolnánk az életkörülmények javítását szolgáló, széles körű munka megkezdésére. A legszélesebb körű társadalmi támogatásra gondolunk: a lakáskörülmények megoldására, a közlekedési problémák enyhítésére, a különböző gyógyászati segédeszközök biztosítására a rehabilitációs munkahelyek bővítésére, különböző kedvezményekben való részesítésre, átképzésre.

**A. I.-né:** Csongrádon a néprfront városi bizottsága és a városi tanács szociálpolitikai csoportja a KISZ-bizottsággal közösen felmérte, hogy a városban kik azok a rokkant személyek, akik segítségre szorulnak. Nemcsak Csongrádon, hanem a megye több területén is megkezdődött ez a munka.

**B. Gy.:** A társadalomba való harmonikus beilleszkedés akkor sikerülhet, ha megfelelő munkát találnak a rokkant emberek. A tapasztalatok szerint foglalkoztatásuk nem kis gondal jár együtt. Miért van ez így?

**Dr. R. J.:** Elég hosszú az a folyamat, amíg a rokkant ember munkaképessé válik. A folyamat az egészségügyi rehabilitációval kezdődik, ez nagyon lényeges. A megyei tanács a rokkantak évét megelőzően is foglalkozott ezzel. Kakasszéken egy 50 ágyas rehabilitációs osztályt hoztunk létre mozgássérültek részére. Tervezzük, hogy a szentesi traumatológiai osztály mellett egy 20 ágyas rehabilitációs részleget létesítsünk ebben az ötéves tervidőszakban.

**Dr. Cs. M.:** Azt tapasztaltuk, hogy a vállalati hatékonyság növelésének központi kérdése válása maga után vonja, hogy a megváltozott, csökkent munkaképességű dolgozókat a vállalatok igyekeznek területükről „eltávolítani”. Mi, vagyis a tanácsok munkaügyi osztályai épp ezeknek a dolgozóknak a foglalkoztatását akarjuk biztosítani. Az idén januárban áttekintettük a csökkent munkaképességűek helyzetét, és azt kellett megállapítanunk, hogy rehabilitációs rendszerünknek egyik hibája, hogy nem teszi érdekeltté a dolgozót abban, hogy megmaradjon munkaképességének megfelelő munkát vállaljon. Az lenne a jó, ha a dolgozó anyagilag érdekelt lenne ebben.

**B. Gy.:** A vállalatok érdekelttségét is meg kellene változtatni.

**Dr. Cs. M.:** Igen, azt is. A vállalatoknál rehabilitációs bizottságok működnek, amelyek feladata: felkutatni a megváltozott munkaképességűek számára alkalmas munkahelyeket. 1980. január 1-én 450 ilyen munkahelyet tartottak nyilván, 500-zal kevesebbet, mint öt évvel korábban. Ráadásul ezeknek a 72 százaléka van betöltve arra rászorulókkal. Az iparban, az építőiparban, a kereskedelemében számos újabb munkahelyet lehetne találni részükre. A bedolgozói rendszerben és az egyéb munka- és jogviszony keretében lenne még lehetőség foglalkoztatásukra. Ehhez azt kellene tudnunk, hogy milyen munkát vállalnának, az igények nincsenek felmérve. Jónak tartom a vállalatok szociális szemléletét, a tanácsokhoz nem érkeznek olyan kérelmek, hogy a rokkant tá vált dolgozójukat nem tudják foglalkoztatni, és kéri, hogy a tanács helyezze őket el.

**B. Gy.:** A szakszervezetek érdekképviseleti munkájuk során ugyanezt tapasztalják?

**S. L.-né:** Nekünk is komoly problémánk, hogy az 50 százalékos rokkantak nehezen találnak munkát. Épp ezért egyik legfontosabb tennivalónknak tartjuk, hogy a kollektív szerződésben rögzített ezen személyek további foglalkoztatásának szabályait, illetve lehetőségeit megkérjük a gazdasági vezetőköt, hogy a rehabilitációs bizottságok munkáját segítsék.

**Dr. Cs. M.:** Egy adattal hadd egészítsem ki az elmondottakat: meggyőzően évente 1200–1300-an mennek el rokkantsági nyugdíjba. Nem kis feladatról van szó.

**Dr. M. L.:** Elhangzott, hogy a munkavállalókat és a munkáltatókat érdekeltté kellene tenni abban, hogy a foglalkoztatási gondok megoldódjanak. Szerintem azoknak a munkahelyi vezetőknek kiemelt társadalmi megbecsülése indokolt lenne, akik ebből átlagon felül veszik ki részüket.

**B. Gy.:** Az eddigiekből kitűnik, hogy mennyi feladat vár még megoldásra. A megyei akcióprogram erre az egy évre szabta-e a tennivalókat, vagy pedig lehetőség van arra, hogy elkezdődjék egy folyamat?

**Sz. G. L.:** Kettős a mi feladatunk, egyrészt a tanács, illetőleg a tanácsai intézményrendszer tevékenységét, másrészt partnereinkkel összefogva a társadalom részéről megnyitkozó nagyarányú segítő-készséget összefogni és koordinálni. Legfontosabb partnereink ebben az ügyben az SZMT, a HNF megyei bizottsága, a Vöröskereszt megyei vezetősége. Az akcióprogram a jelenlegi ismereteink szerinti feladatokat tartalmazza, de természetesen folyamatosságot kell biztosítanunk. A folyamatosságot szemléleti szempontból is értem. Nem gondolja senki azt, hogy ez egy jótékonykodási akció, amelyet néhány dolog rendezésével el lehet intézni. Minden adatnak nem vagyunk még a birtokában, úgy ítéljük meg, hogy 7–8 ezer között van azon személyek száma, akik a rokkant emberek fogalom körébe sorolható. Akkor lehet pontosan megítélni számukat, ha a mozgássérültek helyi szervezetei is megalakulnak, és elvégzik a maguk körében a tájékozódást. Mindez társadalompolitikai kérdés, nemcsak minőségben, hanem mennyiségi oldalról is nézve. Mi a rokkant személyek helyzetének rendezését, velük egyetértésben, testi, fizikai és szellemi adottságaiknak megfelelően akarjuk végezni. Hogyan lehetne folyamatossá tenni? A rendelkezésre álló szervezeti feltételek javításával, bővítésével. Egetően fontos a munka mellett a rehabilitáció ma meglévő ellentmondásainak rendezése. Ez országos intézkedéseket kíván. Munkánk során szavalkal is, tettekkel is apellálunk kell szocialista társadalmunk humanista jellegére, segíteni kell azokon, akik ezt igénylik.

**Dr. V. Gy.:** Mindez politikai kérdés, ezt hangsúlyozta a párt-vb is. Az akcióprogramról hadd mondjam el, hogy ez nyitottnak tekinthető, vagyis minden új és fontos feladat folyamatosan beépíthető.

**B. Gy.:** A társadalmi segítség egyik formájáról a társadalmi munkáról még kevés szó esett.

**D. L.-né dr.:** Igen, számolunk vele. Az intézmények helyeinek fejlesztéséhez szükség van a társadalmi munkára. Ugyanis van egy tekintélyes létszám, amelyet nem lehet rehabilitálni. Ezek elhelyezéséről gondoskodni kell. A népgazdaság erejét a társadalom segítségével is lehet erősíteni. Úgy érzem, van most készség erre, s aki nem tud társadalmi munkát végezni, az ehelyett pénzüsszeget is felajánlhat!

**B. Gy.:** Korábban köztünk már az OTP-nél vezetett „Rokkantak támogatása” számla számát de ezúttal célszerűnek tartom mezmisztetni: 665–354 256–111

**Dr. M. L.:** Hadd tegyem az elhangzottakhoz még hozzá, hogy nem szabad úgy feltenni azt a kérdést, hogy megéri-e ez a munka, van-e erre pénz vagy nincs, mivel ezt politikai kérdésként kell kezelni.

**B. Gy.:** Nehéz lezárni a beszélgetést hiszen nem is lehet. Folyamatos, mind több ember önkéntes és tudatos cselekvésére van szükség ahhoz, hogy a köztünk élő rokkant emberek körülményei a nemzeti bizottság felhívásában illetve a megyei akcióprogramban megfogalmazott, nemes célok szerint alakuljanak.

## Építőtábori hétköznapiak

Legbiztosabb módszer a vetkező turnust is végigdolgozzák. Köztük is akad, aki nem először vesz részt szegedi építőtáborban. Az itteni ifjúsági belvizvédelmi munkákat jó híre vonzóvá tette a szegedi vendégeskedést a vajdasági fiatalok körében. Néhány lány is érkezett a csoporttal. **Sóti Éva** Kanizsáról jött, kicsit meglepődve hiányolta a magyar lányokat a dorozsmai árkokból. A konzervgyárban tett látogatásukkor meggyőződhetett, nekik is akad dolguk bőven.

össze néhány zuhany működik a szálláshelyen. Tal- valy a munkaruha egyik darabját jelentő emblémás trikó kedvezményes utazási lehetőséget, s ha úgy tetszik, védelmet is nyújtott. Idén valahogy megfeledeztek erő- ről, csakúgy, mint a kőmű- vesszerszámokról.

Természetesen a kedvez- mények nem kötelezőek — mint ahogy az építőtábori munka sem az —, de alap- vető feltételekről gondoskod- ni elemi kötelesség. S ez nem a táborvezető. Jelen esetben **Maszona Miklós** fel- adata, hanem a szervezők, a mozgósítók. Hogy a kez- deti nehézségek szálkái nyomtalanul eltűnjének. ér- dekes, színes programokat tervez a táborvezető, s közös akarattal kialakított rendet, fegyelmet. A diákok zöme **becsülettel megállja helyét** a mindennapi munkában. Különösen a nyíregyházi 110. számú Szakmunkásképző Intézet diákjai és a bé- késcsabai gimnazisták jeles- kednek. **Tóth Lajos** oktató vezetésével. Ők is, de a vá- sárosnaményiek, a nyírbáto- riak, valamint a többi csab- ai fiatal is megérdemli, hogy az élvezettel és öröm- mel végzett munka mellett jól érezze magát a tábor- ban, Szegeden.

Mag Edit

## KRESZ-vetélkedő

Immár hatodik esztendeje, hogy évről évre **vetélkedőre** hívja a gyalogosokat, a kerékpárosokat, a segédmotorosokat, a motorkerékpárosokat, a személyautó- és a tehérgépkocsivezetőket, az autóbusszofőröket és a mezőgazdasági vontatók vezetőit az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács, a SZOT Munkavédelmi Tudományos Intézete, az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal, valamint az Állami Biztosító. Az új KRESZ bevezetésével összefüggő rendezvénysorozat szervezésébe 35 közlekedési és szállítási intézmény is bekapcsolódott.

Az idei országos verseny Csongrád megyei vetélkedőjét tegnap, szombaton a Déri Miksa Szakközépiskolában tartották. Közel százan jelentkeztek, hogy számot adjanak tudásukról a **Keressz** a **legjobb gépjárművezetőt** és **gyalogost** címmel meghirdetett versenyre. Tíz kategóriában mérték össze elméleti felkészültségüket. Az első és

a második helyezettek jutot- tak tovább a négy megye részvételével rendezendő területi döntőre. A gyalogosok közül **Sebők Istvánné** és **Sutka Istvánné**; a kerékpárosok közül **Sándor Mária** és **Határ István**; a segédmotorosok közül **Gönczi Pál** és **Csáki Csaba**; a motorkerékpárosok közül **Horváth József** és **Horpáczy István**; a magán- személyautó vezetők közül **Szeifert Dezső** és **Uri Imre**; a hivatásos személygépkocsi- vezetők közül **Tóth Géza** és **Mihály Elemér**; a 3,5 tonna alatti teherautó vezetők kö- zül **Dudás István** és **Csányi László**; a 3,5 tonna feletti tehérgépkocsik vezetői közül **Burunkai Antal** és **Balla László**; az autóbusszvezetők közül **Jónás Imre** és **Tóth Mihály**; a mezőgazdasági vontatók vezetői közül **id. Surányi Sándor** vesz részt a területi döntőn, melyről ugyancsak az első és másod- dik helyezettek jutnak to- vább az ősszel rendezendő országos döntőbe.

Remélhetőleg a következő turnus tagjai is töretlen munkakedvvel dolgoznak majd. Ilyen táborban, ilyen körülmények között lehet is érdemes is. A szabad idő eltöltéséről ugyan most nem esett szó, ámhogy azok is népszerűek, szórakoztatók és pihentetőek, azt a munká- ban elért eredmények bizo- nyítják.

A szomszédos Jugoszláviá- ból érkezett fiatalok a kö-